

دوشنبه 10 آبان 3 ذی الحجه 31 اکتبر

درگذشت ابواسحاق ابراهیم بن محمد اسقراینی ملقب به رکن الدین در سال 418 هجری قمری...

درگذشت ابواسحاق ابراهیم بن محمد اسقراینی ملقب به رکن الدین در سال 418 هجری قمری در گذشت. او در علوم سیاسی بویژه فقه عالی برجسته بود. از آثار اسقراینی کتاب «الجامع فی اصول الدین» را می‌توان نام برد.

درگذشت تجیب الدین محمد بن حلی در سال 645 هجری قمری در گذشت تجیب الدین محمد بن حلی از علمای بزرگ حله در سال 645 هجری قمری وفات یافت. محضر درس وی همواره مرکز تجمع بزرگانی چون محقق حلی بود. حلی در سال 636 هجری قمری مدرسه‌ای جنب مقام منسوب به صاحب‌الزمان (ع) در شهر حله بنا کرد و سالها در این مرکز به تدریس و تربیت دانش پژوهان پرداخت.

تولد علاء الدین ابوالمظفر عطا ملک جوینی در سال 681 هجری قمری در گذشت علاء الدین ابوالمظفر عطا ملک جوینی موڑخ بزرگ و سیاستمدار قرن هفتم هجری قمری در سال 681 هجری قمری بدنس آمد. جوینی در نظام اداری و دیوانی مغولان به کار گماشته شد و حضورش بسیاری از اقدامات خصمانه و غیر انسانی مغولان را کاهش داد. عطا ملک جوینی بیست و چهار سال اداره امور عراق را بعده داشت و بسیاری از ویرانی‌ها را ترمیم کرد. اما سرانجام سخن چینی های دشمنان موجبات قتل او را فراهم آورد و خان مغول دستور قتل او را صادر کرد. مهمترین اثر عطا ملک جوینی تاریخ جهانگشای جوینی نام دارد.

تاجگذاری محمد علی شاه در سال 1324 هجری قمری در گذشت محمد علی شاه در سال 1324 هجری قمری بدون دعوت مجلس شورای ملی تاجگذاری کرد. او ابتدا خود را موافق مشروطه جلوه داد اما پس از به توب بستن مجلس، و اعدام عده ای از سران مشروطه خواه دشمنی عمیق خود را با مظاهر آزادی مردم و میهن آشکار کرد. این ماجرا بعد از آنکه مجاهدان مشروطه خواه تهران را فتح کردند شکل دیگری به خود گرفت، و محمد علیشاه ابتدا به سفارت روسیه در تهران پناهنده شد و سپس به روسیه گریخت.

درگذشت آیت الله ملا عبدالله مازندرانی در سال 1330 هجری قمری آیت الله ملا عبدالله مازندرانی از عالمان و رهبران نهضت مشروطه در سال 1330 هجری قمری در نجف بدرود حیات گفت. ایشان در نجف همراه با آیات عظام خراسانی و خلیلی تهرانی رهبری مشروطه را بعده گرفت و بعد از درگذشت این دو بزرگوار خود این وظیفه خطیر را به انجام رساند. اما آیت الله مازندرانی تا زمان سقوط استبداد زنده نماند تا با رهبری درست خویش از انحرافات احتمالی مشروطیت جلوگیری کند.

شهادت شهید شیخ مرتضی بروجردی در سال 1418 هجری قمری
خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

ولادت :

ایشان در بین الطلوعین هفدهم جمادی الاول سال 1348 هجری قمری در یک خانواده مذهبی به دنیا آمد و وجه تسمیه ایشان به مرتضی به دو جهت می باشد اول این که ساعاتی قبل از تولد، والد ایشان که بسیار عابده و زاهده بوده در خواب پیامبر اسلام (صل الله علیه وآلہ) و امیر المؤمنین (علیه السلام) را می بیند که از والد ایشان مرحوم حاج شیخ علی محمد سوالاتی می نمایند و حاج شیخ پاسخ می گوید و پس از اتمام سوالها و بحث از زیر عبای مبارکشان طفل قدماق شده ای را به مرحوم حاج شیخ هدیه می نمایند و می فرمایند نامش مرتضی می باشد.

و جهت دوم این که ایشان در جوار مرقد مطهر امام علی مرتضی (علیه السلام) متولد شده است . پدر بزرگوارش شیخ علی محمد بروجردی یکی از مراجع تقلید شیعه و از برترین تلامذه آیات عظام، میرزا نائینی، سید ابوالحسن اصفهانی، آقا ضیاء الدین عراقی، محقق اصفهانی، سید علی قاضی به شمار می رفت، کتاب های توضیح المسائل، مناسک حج، انیس المقلدین، حاشیه عروة، کتاب الخمس از آثار وی می باشد.

تحصیلات :

ایشان از سن شش سالگی به کسب علم و دانش پرداخت مقدمات و سطوح را تحت نظر والد بزرگوار خود به پایان رساند و از محضر درس استاد حوزه علمیه نجف اشرف هم بهره های فراوانی برد و به مقام شامخ مرجعیت رسید.

استادی :

استادی که ایشان در محضر آنها تلمذ نموده است.

1 - شیخ علی محمد بروجردی والد شان .

2 - شیخ حسین حلی .

3 - سید محسن حکیم .

4 - سید ابوالقاسم خوئی .

تألیفات :

ایشان موفق به تألیف تقریرات درس مرحوم سید ابوالقاسم خوئی در زمینه فقه و اصول در حدود چهل جلد شدند که شانزده جلد آن به نام مستند العروة الوثقی چاپ گردیده و فضلاء حوزه علمیه از آن استفاده می نمایند.

خصوصیات اخلاقی :

وارستگی و بی اعتنایی به زخارف دنیا، و احتیاط در صرف وجوه شرعیه یکی دیگر از خصوصیات ایشان بود و خود معظم له از هدایا و نذوراتی که برای شان می آوردند با اختصار تمام مصرف و مقداری را نیز جهت فقراء و نیازمندان نجف اشرف اختصاص داده بودند، در سرپرستی و پاری رساندن به خانواده زندانیان عراق نقش بسیار مهمی داشت و به طور ناشناس و مرتب ما یحتاج زندگی آنان را تأمین می نمود.

در انجام وظایف دینی خستگی نمی شناخت غالباً اوقات شبانه روز چیزی در حدود 18 ساعت به مطالعه و تدریس و کمک به مستمندان و سایر خدمات دینی انجام می داد. فقراء گاهی اوقات نامناسب دق الباب می نمودند که همه خواب بودند، آقا خودشان برخواسته و با دست خود و با ترحیب به آنان کمک می نمودند و تا حد امکان نمی گذاشتند فقیری دست خالی از منزلشان رد شود. تهجد و تضرع های نیمه شب و راز و نیاز ایشان به در گاه احادیث چنان از سوز دل بر می خواست که دیگران را تحت تأثیر شدید قرار می داد، بیش از پنجاه سال بود که نماز شب شان ترک نشده بود و غالباً اوقات تهجد در شب را در اتاقی کاملاً تاریک به حدی که اگر روزنه نوری از پنجه داخل می آمد آن را پوشانده که اتاق ایشان در ظلمات و تاریکی محض قرار گیرد، علت را که سؤال می کردند می فرمودند : می خواهم به یاد تاریکی قبرم بیافتم، و در آنجا معبودش را خطاب و به درگاه احادیث نیایش می نمود، در سجده به مدت های طولانی متصرعانه و ناله کنان با چشمان اشک بار معبود و معشوق اش را مخاطب قرار می داد.

در تابستان سال 1398 هجری قمری به منظور زیارت مرقد مطهر ثامن الحجج (علیه السلام) و هم زیارت مرقد پدر و به منظور چاپ کتاب های خود به ایران مسافرت و مورد استقبال کم نظیر اهالی بروجرد قرار گرفتند، اهالی قدردان و گوهرشناس بروجرد تا ملایر از معظم له استقبال و مقدمش را گرامی داشتند، در شهرستان های قم، مشهد، تهران و بروجرد از طرف حوزه علمیه و طبقات مختلف تقاضای زیادی برای توقف شان نمودند.

لکن ایشان به منظور جلوگیری از تضعیف حوزه علمیه نجف اشرف به آن دیار مقدس مراجعت کردند و همواره جهت حفظ آن حوزه علمیه علی رغم مشکلات عدیده احساس وظیفه می نمودند، اقامت در نجف اشرف و ادامه درس و بحث و تربیت طلاب در آن حوزه علمیه مقدسه را بر خوبیش واجب می دانستند.

وفات (شهادت) :

سر انجام در سحر گاه بیست و چهارم ذی الحجه سال 1418 هجری قمری که مصادف با شب خاتم بخشی مولی الموحدین امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) و شب مباھله، به هنگام باز گشت از حرم مطهر از سوی مرد مسلحی مورد حمله قرار گرفته شد که آقا با فریاد (الله اکبر) در مقابل درب مسجد (قتله گاه) بر زمین افتاده و همانجا به لقاء الله و دیدار معبود و معشوق اش شتافت پیکر پاک او را (بنا به وصیت ایشان که فرموده بود : قبرم را در وادی السلام نزد دو قبر مطهر حضرت هود و صالح (علیهمَا السلام) تعیین نمایید) به خاک سپرده شد.

اعلام بی طرفی دولت وقت ایران در ادامه جنگ جهانی اول در سال 1293 هجری شمسی در ادامه جنگ جهانی اول در سال 1293 هجری شمسی اعلام بی طرفی کرد. بیطرفي دولت ایران در این جنگهاي بين المالي به علت ضعف سياسي حکام وقت ایران و اوضاع آشفته داخلی نادیده گرفته شد و دولتهاي مقدر آن زمان يعني کشورهاي انگلیس، روسیه و عثمانی این سرزمین را مورد تهاجم قراردادند و خسارتهاي بسیاری به کشورمان تحمیل کردند.

شهادت آیت الله سید محمدعلی قاضی طباطبائی در سال 1358 هجری شمسی آیت الله سید محمدعلی قاضی طباطبائی عالم و فقیه بزرگ معاصر و نماینده امام خمینی(ره) در تبریز پس از اقامه نماز عید قربان در سال 1358 هجری شمسی بدست منافقان به شهادت رسید. او در سال 1333 هجری در تبریز بدنیآمد و پس از اتمام تحصیلات مقدماتی در قم، تهران، ری و نجف اشرف به ادامه تحصیل پرداخت و سالها از محضرا مام راحل بهره جست. آیت الله قاضی طباطبائی در بازگشت به ایران در مقام نماینده امام به تبریز رفت و در سال 1341 شمسی در اوج مبارزه علیه رژیم طاغوت بدست عوامل ساواک دستگیر و زندانی شد و دریی آن به بافت کرمان و سپس به زنجان و عراق تبعید شد. پس از بیرونی انقلاب اسلامی در ایران آیت الله قاضی طباطبائی به فرمان امام خمینی(ره) به عنوان امام جمعه تبریز منصوب شد و سرانجام در چنین روزی به شهادت رسید.

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

ولادت :

سید محمد علی قاضی طباطبائی در سال 1331 هـ. ق در کانونی گرم و خانواده ای اصیل و روحانی در تبریز پا به عرصه وجود نهاد پدر ایشان مرحوم سید محمد باقر قاضی طباطبائی از علمای بنام و فقهای طراز اول آذربایجان بود.

تحصیلات :

مرحوم سید محمد علی قاضی تحصیلات ابتدایی و علوم مقدماتی را از والد خود و عموی گرامش فرا گرفته، سپس برای تکمیل معارف وارد حوزه علمیه تبریز (مدرسه طالبیه) گردید. بعد از کسب فیض و بهره کامل از محضرا علمای تبریز برای تکمیل مبانی علمی در سطوح عالی به قم مشرف شده و از مکتب استادی طراز اول حوزه علمیه قم استفاده های فراوانی نمود.

پس از تکمیل سطوح در قم، سال 1369 هـ. ق به نجف اشرف مهاجرت نمود. و در مدت اقامت سه ساله در نجف ضمن تشریف به زیارت ائمه معصومین توانست در درس آیات عظام نجف اشرف حضور یافته و به درجه عالی اجتهد نایل گردد.

در سال 1372 هـ. ق و در سن 42 سالگی نجف را به قصد تبریز ترک و وارد آذربایجان شد.

اساتید :

وی در محضر بزرگان زیادی به کسب علم پرداخته است که ما به عنوان تبرک به نام چند نفر آنها اشاره می کنیم.

1- شیخ آقا بزرگ تهرانی.

2- پدر گرامی اش سید محمد باقر قاضی طباطبایی.

3- سید محمد حجت کوه کمری .

4- سید محسن حکیم.

5- سید محمد حسین طباطبایی.

6- سید روح الله موسوی خمینی.

7- سید ابوالقاسم خویی.

8- سید محمد هادی حسینی میلانی.

9- شیخ محمد حسین کاشف الغطا.

10- سید محمد رضا گلپایگانی.

11- شیخ عبدالتبی عراقی.

تالیفات :

از شهید قاضی طباطبایی آثار، مقالات و رساله های فراوانی به جا مانده که برخی از آنها عبارتند از:

1- الاجتهاد و التقلید.

2- الفواید.

3- خاندان عبدالوهاب .

4- کتاب فی علم الكلام.

5- فصل خطاب فی تحقیق اهل کتاب.

6- السعاده فی الاهتمام علی الزیاره.

7- اجویبه الشبهات الواهیه.

8- رساله فی اثبات وجود الامام (علیه السلام) فی کل زمان.

9- حاشیه بر کتاب رسائل شیخ انصاری.

10- حاشیه بر کتاب مکاسب شیخ انصاری.

- 11- حاشیه بر کتاب کفایه الاصول آخوند خراسانی.
  - 12- تقریرات درس اصول سید محمد حجت کوه کمری.
  - 13- تاریخ قضا در اسلام.
  - 14- صدقات امیر المؤمنین (علیه السلام) و صدیقه طاهره (سلام الله علیها).
  - 15- تحقیق درباره روز اربعین حضرت سید الشهداء (علیه السلام).

فعالیت:

شهید قاضی طباطبایی در فاصله سالهای ۱۳۳۱ - ۱۳۴۱ هـ. ش در تبریز بزرگترین فعالیتهای سیاسی را جهت افشای چهره واقعی حکومت طاغوت انجام داده و در آبان ماه ۱۳۴۲ هـ. ش دستگیر و به پادگان زرهی تهران منتقل شد و پس از آن به مدت دو ماه و نیم در زندان قزل قلعه زندانی گردید. پس از وارد آوردن ضربات و لطمات روحی فراوان، وی را به سلطنت آباد تهران انتقال دادند و در این مدت ایشان مخفیانه به قم جهت دیدار امام، و سپس برای زیارت حضرت ثامن الائمه به مشهد مقدس مشرف می شوند در بازگشت مدتی در تهران اقامت نموده و بدون اجازه رژیم به طرف تبریز حرکت می کنند و با استقبال با شکوه مردم تبریز مواجه می شوند.

اواخر سال 1343 هـ. ش پس از دستگیریها و تبعیدها و بازداشت‌های مکرر به عراق تبعید می‌گردند. که در این مدت با امام خمینی (رض) که مدتی قبل از ایشان به عراق تبعید گردیده بود، ارتباط نزدیک پیدا می‌کنند.

شهید قاضی پس از یک سال و نیم اقامت اجباری در عراق به ایران مراجعه نموده تا اینکه در روز سی ام آذر ماه ۱۳۴۷ هـ ش مصادف با عید فطر به جرم سخنرانی پر شور و انقلابی علیه اسرائیل غاصب و انتقاد از دستگاه حاکم به خاطر حمایت از صهیونیست ها دستگیر و به شش ماه تبعید به بافت کرمان، محکوم می شوند. و پس از آن مدتی به زنجان تبعید می گردند. بعد از سپری شدن مدت تبعید در زنجان به تبریز مراجعت می نمایند. و در کنار کارهای علمی و تدریس پرچم مبارزه را هم چنان بر افراشته نگاه داشته و علیرغم کار شکنی های ایادی حکومت و کنترل هایی که از طرف ساواک صورت می گرفت. همچنان به تبلیغ اسلام و تبیین شخصیت امام می پردازند.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی از سوی رهبر کبیر انقلاب به امامت نماز جمعه تبریز و نماینده ولی فقیه در آذربایجان منصوب می‌گردند.

وفات (شهادت) :

شهید قاضی طباطبائی در دهم آبان ماه ۱۳۵۸ ه.ش مطابق با سال ۱۴۰۰ هـ. ق به دست شیاطین کور دل به درجه رفیع شهادت نایل آمد و به لقای دوست پیوست.

عملیات محرم آغاز عملیات محرم در سال 1361 هجری شمسی با رمز یا زینب(س) در منطقه عملیاتی شهرهانی و جنوب شرقی دهلران در غرب عین خوش آغاز شد. هدف از اجرای این عملیات، آزادسازی جبال بحرین در جنوب دهلران بود. این عملیات با موفقیت به پایان رسید.

درگذشت سلمان هراتی شاعر معاصر کشور در سال 1365 هجری شمسی
سلمان هراتی شاعر معاصر کشورمان در سال 1365 هجری شمسی درگذشت. هراتی در انواع قالبهای شعری چون غزل، مثنوی، دوبیتی، رباعی و شعرنیمایی سروده‌های ارزنده‌ای دارد. او در سروده‌هاییش در زمینه‌ای لطف به توحید و عرفان می‌پردازد.
از آثار اوست [#171](#): اسمان سبز، دری، به خانه خورشید و ازابن ستاره تا آن ستاره».

درگذشت آیت الله حاج آقا صدر از علمای معاصر در سال 1373 هجری شمسی آیت الله حاج آقا صدر از علمای معاصر در سال 1373 هجری شمسی درگذشت. او از مدرسان حوزه علمیه قم بود و علاوه بر تدریس به تألیف نیز اشتغال داشت. از مرحوم آیت الله صدر کتب [الاجتهاد و التقليد](#) به زبان عربی، استقامت بانوی کربلا و پیشوای شهیدان، «باق» است.